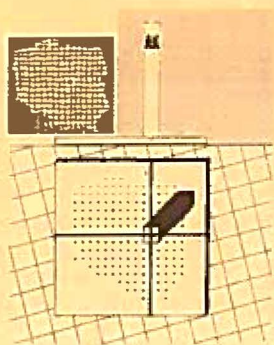
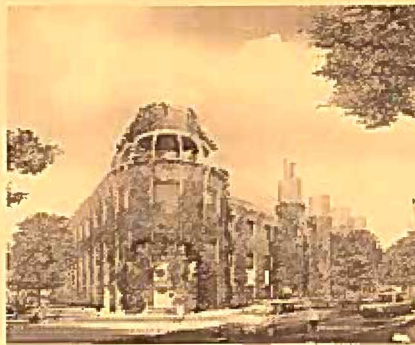

5

6

7

ROZMOWA Z ARCHITEKTEM WARSZAWY

Jakie projekty powinny, a jakie nie muszą być wybierane w drodze rozstrzygnięć konkursowych?

Henryk Drzewiecki: Przestrzeni miejskiej ton nadają przede wszystkim obiekty, które nazywamy publicznymi. Wszystkie nowe budynki znajdujące się w znaczącej dla miasta przestrzeni, a w szczególności – właśnie budowlę publiczną, powinny być wylaniane w drodze publicznego dyskursu. Taki dyskurs może przyjmować różne formy; jedną z nich jest konkurs architektoniczny. Inaczej mówiąc, na przykład na placu Piłsudskiego nawet najdrobniejsza zmiana powinna być przedyskutowana publicznie. Forma konkursu wydaje mi się tu najlepszą z możliwych.

Warszawa ma znakomitą tradycję konkursów. Prawie wszystkie znaczące budynki, zarówno te przedwojenne, jak i pochodzące z okresu zaraz po wojnie, i z czasów socrealizmu, „wyszły” z konkursów. Wystarczy spojrzeć na rezultaty: Sądy na Lesznie, Bank Gospodarstwa Krajowego...

W dziedzinie konkursów przeżywamy teraz regres. Konkursów jest mało, a realizacji jeszcze mniej...

H.D.: Patrząc na całość zmian jakie zaszły, na organizacyjny stan profesji architektonicznej, uważam że te rozegrane konkursy znaczyły bardzo dużo. A przecież mogło ich w ogóle nie być. Inwestorzy przychodzą z własnymi pieniędzmi, własnymi architektami i projektami – nie muszą organizować konkursu. Dobry inwestor, który chce zrobić znaczącą rzecz w Warszawie, dobrą i trwałą, musi być otwarty na dyskurs.

Jeśli w okresie mojego pobytu na tym stanowisku, udało mi się trochę tych konkursów zorganizować, to uważam to za autentyczny sukces.

Czy naczelny architekt miasta może nakazać przeprowadzenie konkursu na szczególnie ważne miejsca, czy obiekty w mieście?

H.D.: Nie. Konkurs jest kwestią woli politycznej zarówno miasta, jak i środowiska ar-

chitektów. Urząd Miasta starał się zachęcać do ich organizowania i przeprowadzania. Tymczasem architekci, w wielu przypadkach, zamiast stanowić siłę wspomagającą, przyjmują postawę roszczeniową...

SARP uważa, że tylko jego konkursy gwarantują rzetelne rozstrzygnięcia, inne zaś obniżają tylko rangę zawodu architekta.

H.D.: Jeżeli chodzi o rodzaje konkursów i sposoby ich organizowania, to sądzę, że sytuacja się wyklarowała. Sam do tego dążyłem, żeby SARP uczestniczył w różnych formach przy ich organizowaniu i rozstrzyganiu.

Teraz konkursy ofert „idą” bardzo szybko, sędziowie SARP przeważnie uczestniczą w ich rozsądzaniu. Za zasadę przyjąłem, że SARP jest na bieżąco informowany o wszystkich konkursach, zapraszany do uczestniczenia w nich. A formy konkursów muszą być różne.

Osobiście uważam, że konkursy na budowlę o dużym znaczeniu dla przestrzeni publicznej Warszawy, powinny być organizowane przez SARP. Jest to stowarzyszenie profesjonalne, z całą pewnością doświadczone w organizowaniu konkursów architektonicznych. Konkursy organizowane przez SARP służą także budowaniu pozycji zawodu architekta, a ta nie jest w ostatnim okresie najmocniejsza.

Jakie argumenty przemawiają za organizacją konkursów architektonicznych?

H.D.: Dziś, uprawnienia obywatelskie umożliwiają powstrzymanie każdej inicjatywy. Można doprowadzić do tego, że określona budowla nie zostanie zrealizowana. Dyskurs publiczny ułatwia proces inwestycyjny. Pracę, która zwyciężyła w konkursie realizacyjnym ja traktuję jako wstępnie zatwierdzony projekt. Drugi aspekt jest natury ekonomicznej. Za cenę jednego projektu wstępnego, inwestor może mieć cały wachlarz koncepcji do wyboru – to staram się tłumaczyć. I dla dobrych inwestorów, którzy chcą zostawić po sobie jakiś wartościowy ślad, to są argumenty. Wciąż jednak wielu chce tylko zarobić, zostawiając po sobie tandetę.

Powstające budynki będą świadczyły o naszym czasie, o stanie naszej myśli architektonicznej. A to jest najważniejsze; miasto składa się z nakładających się na siebie warstw. Jakość tych warstw i sposób ich nakładania się decydują o urodzie miasta.

Prace się toczą, ale bardzo powoli.

H.D.: To jest kwestia pieniędzy. Konkurs na będący w budowie Hotel Sheraton zakończono na początku lutego 1992. I co się stało: Warimpex nie mógł zorganizować finansowania. Skończyły się złote lata osiemdziesiąte. W tej chwili, aby zebrać konieczne fundusze potrzeba czasem nawet roku. Sheraton jest takim klasycznym na to przykładem. Nie będzie też łatwe finansowanie Biblioteki Uniwersyteckiej. Wszak pieniądze na tę inwestycję pochodzą jedynie z tego, co zarobi Centrum Bankowo-Finansowe na wynajmie powierzchni biurowych. Na budowę Sądu Najwyższego potrzebne są pieniądze z budżetu państwa.

Fundusze na wszystkie obiekty publiczne pochodzą z budżetu, i nie ma co liczyć na inne źródło finansowania. Perspektywy są więc chyba niewesołe.

H.D.: To jest fakt. Ale problem jest nie tylko w pieniądzu. Tu potrzebna jest wola polityczna państwa. Mnie chodzi o to, aby u nas był ktoś taki, jak na przykład w Anglii – książe Karol. Ktoś, kto zrobi pierwszy ruch, „nakreśli” koniunkturę. Nie chcę już wspominać prezydenta Mitteranda i budowli, którym on patronuje. Chciałbym, aby nad poszczególnymi warszawskimi budowlami były patronaty. Uważam, że w tym kontekście niezmiernie ważne było pojawianie się prezydenta Wałęsy na uroczystości otwarcia Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej w Krakowie. Jeżeli nie będziemy dbali, jeżeli nie będziemy szanowali tych budowli, które tworzą scenę naszego życia publicznego, to już niedługo będziemy tu mieli architektoniczny disneyland.

Rozmawiał
Grzegorz Stiasny

Henryk Drzewiecki
– Architekt Warszawy
od 1990 roku

5. Łuk Siekierkowski

Autorzy: architekci
Olgiard Jagiello,
Maciej Miłobędzki,
Jerzy Szczepanik-
Dzikowski,
inżynierowie
Augustyn Dobiecki,
Andrzej Nowak
Plan urbanistyczny
regulacyjny

6. Projekt pomnika Armii Krajowej

Autorzy: architekci
Konrad Kucza-Kuczyński,
Andrzej Miklaszewski

7. Biblioteka Uniwersytecka.

Autorzy: architekci
Marek Budzyński,
Zbigniew Badowski,
Urszula Lewa,
Jacek Rzycki
Perspektywa

5. Siekierki area

Designers: architects
Olgiard Jagiello,
Maciej Miłobędzki,
Jerzy Szczepanik-
Dzikowski,
Augustyn Dobiecki,
eng., Andrzej Nowak,
eng. Master plan.

6. Design for the monument to the National Army (Armia Krajowa).

Designers: architects
Konrad Kucza-Kuczyński,
Andrzej Miklaszewski

7. University Library.

Designers: architects
Marek Budzyński,
Zbigniew Badowski,
Urszula Lewa,
Jacek Rzycki
Axonometric view